

	Jenis Dokumen: POLISI	Prosedur / Tajuk: POLISI ANTI RASUAH	Nombor Dokumen: TCIMS-001	
	Pemilik Dokumen: Jabatan Integriti Tenaga Nasional Berhad		Semakan:	0
			Tarikh diterbitkan:	1 Ogos 2018

TENAGA NASIONAL BERHAD

Tenaga Nasional Berhad
129 Jalan Bangsar
Peti Surat 11003
50732 Kuala Lumpur, Malaysia

TAJUK:

POLISI ANTI RASUAH

Nombor Dokumen:

TCIMS-001

Nombor Semakan	Perkara	Oleh	Disahkan oleh	Diluluskan oleh
Tiada	Penyediaan Polisi	Trident Integrity Solutions Sdn Bhd	CIDO	BOD

Kandungan

1. Latar belakang	3
2. Objektif.....	3
3. Skop.....	3
4. Rujukan.....	3
5. Takrif.....	4
6. Pemilik Polisi.....	6
7. Polisi	6
8. Hukuman bagi ketakpatuhan	12
9. Penepian.....	12
10. Semakan&Pemeriksaan	12

1. Latar belakang

Perkara utama tentang perundangan yang berkait dengan TNB dalam konteks Anti Rasuah ialah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 ("**ASPRM**"). Kesalahan tertentu di bawah Akta ini termasuk menerima suapan, menggunakan rasuah untuk memperoleh tender yang ditolak, Rasuah pegawai badan awam, Rasuah pegawai awam asing dan menggunakan jawatan atau kedudukan untuk melakukan suapan. Apabila disabitkan dengan kesalahan berkaitan rasuah, TNB sebagai sebuah syarikat boleh dikenakan denda yang berat dan mengalami kerugian kewangan dan mencemarkan reputasinya secara berpanjangan. Di samping itu, pengarah dan kakitangan syarikat boleh didenda, dipenjarakan atau kedua-duanya sekali. Oleh itu, perkara ini perlu dipandang serius oleh semua pihak yang terlibat dalam menjalankan perniagaan TNB. Pernyataan polisi yang jelas dan mudah tentang pendirian TNB berkaitan rasuah dapat membentuk asas bagi sistem pengurusan integriti yang berkesan.

Polisi Anti Rasuah ini telah disediakan sebagai sebahagian daripada Sistem Pengurusan Integriti Korporat TNB (TCIMS) yang lebih besar dan perlu dibaca bersama dokumen sokongan. Jika terdapat beberapa dokumen yang membincangkan subjek yang sama maka peruntukan yang paling ketat hendaklah digunakan.

2. Objektif

Polisi ini menetapkan pendirian TNB secara menyeluruh tentang rasuah dalam semua bentuknya.

3. Skop

Polisi ini terpakai kepada TNB, BOD dan Kakitangan TNB serta Organisasi Kawalannya, BOD dan kakitangannya (secara bersama, TNB atau Kumpulan TNB); juga BOD dan kakitangan Sekutu Perniagaan apabila mereka bertindak bagi pihak TNB.

4. Rujukan

- a) ISO 37001:2016
- b) Kod Etika TNB
- c) Glosari Istilah TCIMS
- d) Polisi Konflik Kepentingan TNB
- e) Polisi Hadiah, Hospitaliti dan Manfaat Berkaitan TNB
- f) Polisi Pakatan Integriti TNB
- g) Polisi Pemberian Maklumat TNB
- h) Prosedur Pemantauan dan Semakan TCIMS

5. Takrif

Takrif yang berikut terdapat dalam polisi ini. Bagi takrif tambahan, lihat Glosari TCIMS.

LEMBAGA PENGARAH	Lembaga Pengarah TNB dan Lembaga bagi Pertubuhan Kawalannya
BIC	Jawatankuasa Lembaga Integriti
Rasuah	<p>Rasuah ditakrifkan sebagai apa-apa tindakan yang boleh dianggap sebagai kesalahan memberikan atau menerima 'suapan' di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 (ASPRM).</p> <p>Dari segi amalannya rasuah bermaksud menawarkan, memberikan, menerima atau meminta sesuatu yang bernilai dalam cubaan untuk mempengaruhi, secara tidak jujur, keputusan atau tindakan seseorang yang memegang jawatan beramanah dalam organisasi.</p> <p>'Suapan' ditakrifkan dalam ASPRM dengan maksud yang berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) wang, derma, alang, pinjaman, fi, hadiah, cagaran berharga, harta atau kepentingan mengenai harta, iaitu apa-apa jenis harta, samaada alih atau tak alih, faedah kewangan, atau apa-apa manfaat seumpama itu yang lain; (b) apa-apa jawatan, kebesaran, pekerjaan, kontrak pekerjaan atau perkhidmatan dan apa-apa perjanjian untuk memberikan pekerjaan atau memberikan perkhidmatan atas apa-apa sifat; (c) apa-apa bayaran, pelepasan, penunaian atau penyelesaian apa-apa pinjaman, obligasi atau liabiliti lain, samaada keseluruhannya atau sebahagian daripadanya; (d) apa-apa jenis balasan berharga, apa-apa diskaun, komisen, rebat, bonus, potongan atau peratusan; (e) apa-apa perbuatan menahan diri daripada menuntut apa-apa wang atau nilai wang atau benda berharga; (f) apa-apa jenis perkhidmatan atau pertolongan lain, termasuk perlindungan daripada apa-apa penalti atau ketidakupayaan yang dikenakan atau yang dikhuatiri atau daripada apa-apa tindakan atau prosiding yang bersifat tatatertib, sivil atau jenayah, samaada atau tidaksudah dimulakan dan termasuk penggunaan atau menahan diri daripada menggunakan apa-apa hak atau apa-apa kuasa atau kewajipan rasmi; dan (g) apa-apa tawaran, aku janji atau janji, samaada bersyarat atau tidak bersyarat, untuk memberikan suapan mengikut pengertian mana-mana perenggan (a) hingga (f). <p>Rasuah boleh bersifat 'ke luar', apabila seseorang yang bertindak bagi pihak TNB cuba mempengaruhi tindakan seseorang di pihak luar, seperti pegawai kerajaan atau pembuat keputusan di pihak klien.</p> <p>Rasuah juga boleh bersifat 'ke dalam', apabila pihak luar cuba mempengaruhi seseorang dalam Kumpulan TNB seperti pembuat</p>

	keputusan kanan atau seseorang yang mempunyai akses kepada maklumat sulit.
SekutuPerniagaan	Pihak luar yang dengannya organisasi mempunyai atau merancang untuk menjalin beberapa bentuk hubungan perniagaan. Pihak luar termasuk klien, pelanggan, usaha sama, rakan usaha sama, rakan konsortium, penyedia khidmat luar, kontraktor, perunding, subkontraktor, pembekal, vendor, penasihat, ejen, pengedar, wakil, pengantara dan pelabur. Sekutu Perniagaan juga boleh dirujuk sebagai Pihak Ketiga khususnya jika sekutu tersebut bertindak bagi pihak organisasi.
Konflik Kepentingan	Apabila kepentingan seseorang boleh mempengaruhi, berpotensi mempengaruhi atau dianggap boleh mempengaruhi pembuatan keputusan mereka di TNB.
Organisasi Kawalan	Entiti yang TNB mempunyai kuasa membuat keputusan ke atasnya yang memberikan TNB hak untuk melantik dan menyingkirkan pengurusan. Keadaan ini biasanya berlaku apabila TNB mempunyai kepentingan mengawal (memiliki >50% syer mengundi) tetapi juga boleh berlaku apabila terdapat perjanjian bahawa TNB berhak melantik pengurusan, contohnya usaha sama yang TNB memiliki peruntukan syer mengundi terbesar (tetapi masih <50%).
Hadiah Korporat	Sesuatu yang diberikan oleh satu organisasi kepada organisasi yang lain, dengan wakil setiap organisasi memberikan dan menerima hadiah. Hadiah korporat juga termasuk barang promosi yang diberikan secara sama rata kepada orang awam dalam sesuatu acara, pertunjukan dan pameran perdagangan sebagai sebahagian daripada pembinaan jenama syarikat. Hadiah tersebut diberikan secara telus dan terbuka. Hadiah korporat biasanya mempunyai nama syarikat dan logo. Contoh hadiah korporat termasuklah barang seperti diari, kalendar meja, pen, buku catatan, plak dan hadiah perayaan seperti hamper, buah limau dan kurma. Lihat juga <i>Hadiah Peribadi</i> di bawah.
Rasuah	Takrif oleh Badan Ketelusan Antarabangsa digunakan untuk TCIMS: 'Penyalahgunaan kuasa yang diamanahkan untuk kepentingan peribadi'. Lihat takrif 'rasuah', iaitu istilah yang sering digunakan dalam TCIMS.
Jawatan Terdedah	Jawatan kakitangan dikenalpasti sebagai terdedah kepada rasuah melalui penilaian risiko. Jawatan tersebut termasuk apa-apa peranan yang melibatkan: pemerolehan atau pengurusan kontrak; kelulusan kewangan; sumber manusia; hubungan dengan pegawai kerajaan atau jabatan kerajaan; jualan; jawatan yang memerlukan rundingan dengan pihak luar atau jawatan lain yang dikenalpasti oleh syarikat sebagai terdedah kepada rasuah.
Bayaran Pemudahan	Pembayaran atau peruntukan lain yang dibuat secara peribadi kepada individu yang mengawal sesuatu proses atau keputusan. Bayaran diberikan untuk menjamin atau mempercepat tugas atau fungsi rutin atau pentadbiran.
Hospitaliti	Layanan baik terhadap tetamu termasuk jamuan ringan, penginapan dan keraian di restoran, hotel, kelab, tempat peranginan, konvensyen, konsert, acara sukan atau tempat lain seperti pejabat syarikat dengan

	atau tanpa kehadiran hos secara peribadi. Peruntukan perjalanan juga termasuk dalam takrif ini dan begitu juga perkhidmatan lain seperti penyediaan jurupandu, pembantu dan pengiring; menggunakan kemudahan seperti spa, padang golf atau tempat peranginan ski berserta kelengkapan.
ID	Jabatan Integriti
Ikrar Integriti	Dokumen yang ditandatangani oleh individu yang menyatakan mereka akan bertindak dengan berintegriti apabila melaksanakan tugas mereka di TNB.
ISC	Jawatankuasa Pemandu Integriti
Hadiah Peribadi	Sesuatu yang diberikan oleh seorang individu kepada individu yang lain, dengan niat untuk mewujudkan atau mengukuhkan hubungan peribadi. Hadiah diberikan secara persendirian tanpa pengetahuan atau kelulusan pengurusan syarikat salah satu pihak atau kedua-dua pihak. Hadiah peribadi boleh berbentuk wang tunai, kesetaraan tunai seperti kad kredit, bitcoin atau akaun simpanan, barang elektronik, jam tangan, pen mewah, harta, kenderaan, tambang percuma, saham, pinjaman tanpa faedah, tiket loteri, kemudahan perjalanan, keraian, perkhidmatan, keahlian kelab, apa-apa bentuk diskaun atau komisen, barang kemas, perhiasan, cenderamata, baucar atau apa-apa barang berharga yang lain. Lihat juga <i>Hadiah Korporat di atas.</i>
TCIMS	Sistem Pengurusan Integriti KorporatTNB
Kakitangan TNB	Semua individu yang mempunyai ikatan kontrak secara langsung dengan syarikat dan Organisasi Kawalannya atas dasar pekerjaan termasuklah pekerja dan pengarah tetap dan sementara.
Kumpulan TNB	Tenaga Nasional Berhad dan Organisasi Kawalannya.
Pemberi Maklumat	Orang yang mendedahkan maklumat tentang seseorang atau organisasi yang terlibat atau disyaki terlibat dalam amalan salah.

6. Pemilik Polisi

ID ialah pemilik polisi ini.

7. Polisi

7.1 Polisi Anti Rasuah

- a) Polisi kami menetapkan rasuah dalam semua bentuknya yang berkaitan dengan aktiviti TNB dilarang sama sekali.
- b) Rasuah boleh melibatkan apa-apa yang bernilai seperti wang, barang, perkhidmatan, harta, keistimewaan, jawatan atau layanan keutamaan. Oleh itu, Kakitangan TNB dan Sekutu Perniagaannya tidak boleh samaada secara langsung atau tidak langsung, menawarkan, memberikan, menerima atau meminta apa-apa barang yang bernilai, dalam cubaan untuk mempengaruhi, secara tidak jujur, keputusan atau tindakan seseorang yang memegang jawatan beramanah dalam organisasi samaada untuk manfaat yang dirancang oleh TNB atau orang yang terlibat dalam transaksi.

- c) Polisi Anti Rasuah juga terpakai kepada urusan perniagaannya dengan entiti komersial ('sektor swasta') dan entiti kerajaan ('sektor awam') dan termasuk interaksi dengan pengarah, kakitangan, ejen dan wakil lain yang dilantik pada semua peringkat. Keadaan yang mungkin menimbulkan rasuah juga perlu dielakkan terutamanya apabila berurusan dengan pegawai kerajaan.
- d) Polisi Anti Rasuah terpakai kepada semua negara di seluruh dunia tanpa pengecualian dan tanpa mengambil kira kebiasaan serantau amalan tempatan atau keadaan persaingan.
- e) Oleh itu, TNB tidak membenarkan Bayaran Pemudahan walaupun perkara ini sudah menjadi kebiasaan dalam keadaan tertentu.
- f) TNB mengamalkan Polisi 'Tiada Hadiah'. Walau bagaimanapun, terdapat pengecualian tertentu. Hadiah dan hospitaliti boleh diterima dengan syarat ia (1) terhad, biasa dan dibenarkan di bawah keadaan tersebut; serta (2) tidak mempunyai atau dianggap mempunyai (oleh pemberi atau penerima), apa-apa kesan terhadap tindakan atau keputusan. Secara khususnya, berhubung dengan hadiah dan hospitaliti, (a) seharusnya tidak mengharapkan apa-apa bantuan tertentu atau kelebihan yang tidak wajar daripada penerima yang dimaksudkan; (b) penilaian perniagaan secara bebas oleh penerima yang dimaksudkan mestilah tidak terjejas; (c) tidak sepatutnya mempunyai apa-apa niat buruk / bersifat jenayah yang terlibat; dan (d) pemberian hadiah dan hospitaliti mestilah dilakukan secara terbuka dan telus. Maklumat lanjut dinyatakan dalam *Polisi Hadiah, Hospitaliti dan Manfaat Berkaitan*.
- g) Menjadi polisi TNB bahawa tiada pekerja atau pihak luar akan diturunkan pangkat, dikenakan penalti atau akibat lain yang menjejaskan kerana enggan membayar atau menerima rasuah atau tingkah laku tidak jujur yang lain walaupun keengganan tersebut mungkin menyebabkan syarikat kehilangan perniagaan atau mengalami kelewatan dalam operasi perniagaan.
- h) TNB mengiktiraf nilai integriti dalam kalangan kakitangan dan pengarahnya. Integriti peribadi perlu dianggap sebagai salah satu faktor TNB dalam pengambilan pekerja, latihan, penilaian prestasi, imbuhan dan kenaikan pangkat.
- i) TNB tidak menawarkan pekerjaan kepada kakitangan prospektif sebagai balasan kerana tidak mengutamakan TNB sewajarnya dalam peranannya terdahulu.

7.2 Pengiktirafan undang-undang tempatan dan antarabangsa

- a) TNB komited dalam mematuhi undang-undang dan peraturan yang mengawal operasi kami di setiap negara kami menjalankan perniagaan.
- b) Larangan Asas: TNB komited untuk menjalankan perniagaan secara beretika dan mematuhi semua undang-undang serta peraturan yang berkenaan termasuk tetapi tidak terhad kepada Kanun Keseksan Malaysia (disemak semula 1977) (dan pindaannya), Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 (dan pindaannya) Akta Syarikat 2016 (Malaysia), Akta Pencegahan Rasuah Pegawai Asing Amerika Syarikat 1977 (pindaan 1998) dan Akta Rasuah United Kingdom 2010. Undang-undang ini melarang rasuah dan memberi mandat kepada syarikat supaya menyediakan dan menyelenggarakan buku dan rekod yang tepat serta kawalan dalaman yang mencukupi.

7.3 Sekutu Perniagaan

- a) TNB boleh dipertanggungjawabkan dari segi undang-undang terhadap tindakan Sekutu Perniagaannya yang bertindak bagi pihaknya (biasanya dikenali sebagai 'Pihak Ketiga'). Oleh itu, langkah berhati-hati perlu diambil bagi memastikan entiti tersebut tidak membuat percubaan untuk terlibat dalam rasuah. Sekiranya kebimbangan tentang Sekutu Perniagaan berterusan, TNB tidak boleh melibatkan atau menggunakan perkhidmatan entiti tersebut.
- b) TNB perlu memastikan semua Sekutu Perniagaan yang bertindak bagi pihak TNB bersetuju menurut kontrak untuk mematuhi polisi ini terutamanya Larangan Asas pada bahagian 7.2 dan polisi TNB lain yang berkaitan yang menetapkan pendirian am TNB tentang integriti dan etika perniagaan.
- c) Usaha wajar juga perlu diamalkan berhubung dengan mana-mana Sekutu Perniagaan yang berhasrat untuk bertindak atas nama syarikat sebagai ejen atau dalam peranan wakil lain, bagi memastikan entiti itu tidak melakukan rasuah sepanjang ia bekerja sama dengan TNB. Usaha wajar perlu dilakukan berdasarkan penilaian risiko rasuah. Usaha wajar termasuk melakukan carian melalui pangkalan data yang berkaitan menyemak hubungan dengan pegawai awam dan mendokumentasikan alasan memilih Sekutu Perniagaan tertentu berbanding dengan yang lain. Hasil proses usaha wajar perlu didokumentasikan, disimpan selama sekurang-kurangnya tujuh tahun dan dikeluarkan berdasarkan permintaan oleh penjaga proses.

7.4 Tanggungjawab Kakitangan TNB

- a) Polisi ini terpakai kepada semua kakitangan TNB (termasuk pengarah TNB dan Organisasi Kawalannya) dan bertujuan menetapkan tanggungjawab dan kewajipan tertentu yang dinyatakan dengan jelas dalam kontrak pekerjaan, penilaian, insentif serta prosedur kenaikan pangkat dan dikuatkuasakan melalui langkah tatatertib yang standard.
- b) Bagi pengarah TNB dan Organisasi Kawalannya peranan khusus mereka termasuk yang berikut:
  - i. Menggalakkan amalan tadbir urus korporat yang baik berkaitan anti rasuah;
  - ii. Memberikan sokongan terhadap pelaksanaan dan penguatkuasaan polisi ini;
  - iii. Menunjukkan contoh tingkah laku dan kepimpinan melalui teladan dengan mematuhi polisi ini;
  - iv. Sentiasa berhati-hati dan berwaspada terhadap tanda kemungkinan berlakunya salah laku atau kelakuan tidak wajar yang mungkin berkait dengan rasuah;
  - v. Tidak membenarkan amalan yang tidak wajar dan mengambil tindakan tegas sekiranya diperlukan;
  - vi. Menggalakkan penggunaan mekanisme pemberian maklumat di TNB dan memberikan jaminan perlindungan kepada pemberi maklumat.
- c) Semua kakitangan TNB bertanggungjawab memahami dan mematuhi polisi ini. Secara khususnya, peranan semua kakitangan TNB termasuk yang berikut:

- i. Mengetahui keperluan dan arahan yang berkaitan dalam polisi ini dan menyampaikannya kepada pekerja bawahan;
  - ii. Dengan segera, mencatatkan semua transaksi dan bayaran dengan tepat dan terperinci;
  - iii. Sentiasa merujuk transaksi yang mencurigakan kepada pegawai atasan untuk mendapatkan panduan tentang tindakan seterusnya;
  - iv. Bertanya kepada ID jika terdapat apa-apa pertanyaan tentang polisi ini atau jika kurang jelas dengan tindakan yang perlu diambil dalam situasi tertentu;
  - v. Ambil perhatian terhadap petunjuk atau apa-apa bukti sekiranya terdapat kemungkinan pelanggaran polisi ini;
  - vi. Laporkan pelanggaran atau pelanggaran yang disyaki dengan segera melalui saluran yang sesuai;
  - vii. Mengambil bahagian dalam latihan integriti dan anti rasuah seperti yang ditentukan mengikut jawatan.
- d) Kakitangan TNB yang bertugas sebagai penyelia mempunyai tanggungjawab tertentu dalam memastikan keperluan TCIMS diterapkan dan dipatuhi dalam jabatan atau fungsi mereka dan memantau pematuhan polisi tersebut. Mereka juga perlu memastikan orang bawahan dalam 'Jawatan Terdedah' menghadiri latihan yang berkaitan.
- e) Apabila berurusan dengan pembekal luar yang menawarkan barang dan perkhidmatan kepada syarikat, Kakitangan TNB tidak boleh:
- i. menyatakan keutamaan yang tidak dapat dijelaskan atau tidak wajar terhadap pihak tertentu;
  - ii. menggunakan pengaruh yang tidak wajar untuk mendapatkan faedah peribadi daripada mereka.
- f) Apabila berurusan dengan pihak luar yang mempunyai kedudukan untuk membuat keputusan bagi manfaat TNB (seperti pegawai Kerajaan atau klien), Kakitangan TNB tidak boleh:
- i. menawarkan, menjanjikan atau membuat apa-apa percubaan secara tidak jujur untuk mempengaruhi keputusan orang itu dengan menawarkan secara langsung atau tidak langsung atau berjanji untuk memberikan rasuah secara tunai atau bukan tunai;
  - ii. terlibat dalam apa-apa perbincangan tentang peluang perniagaan atau pekerjaan, untuk manfaat peribadi mereka atau untuk manfaat pihak luar;
  - iii. menyalahgunakan kuasa untuk membuat keputusan dan kuasa lain yang diberikan oleh pihak pengurusan kanan untuk mendapatkan secara tidak jujur hasil yang akan memberikan kelebihan komersial kepada diri mereka dan/atau syarikat.

7.5 Pengisytiharan kakitangan

- a) Semua kakitangan TNB yang baharu dilantik perlu menandatangani pengakuan pada awal pekerjaan mereka setelah membaca dan memahami polisi ini serta Kod Etika TNB yang menjelaskan pendirian am TNB tentang integriti dan etika perniagaan.

- b) Semua Kakitangan TNB hendaklah menandatangani Ikrar Integriti secara tetap.
- c) Semua Kakitangan TNB hendaklah mengisytiharkan apa-apa Konflik Kepentingan seperti yang dinyatakan dalam Polisi Konflik Kepentingan.

7.6 Fungsi pematuhan Anti Rasuah

- a) TNB akan menubuhkan dan mengekalkan fungsi pematuhan anti rasuah Jabatan Integriti (ID) untuk mengawasi pengurusan TCIMS.
- b) ID akan diiktiraf sebagai pihak berkuasa bebas dalam struktur syarikat disediakan dengan semua kelengkapan untuk bertindak secara berkesan terhadap rasuah dengan Ketua Pegawai Pembangunan Integriti (CIDO) membuat laporan secara terus kepada Pengerusi BIC.
- c) TNB akan menjalankan penilaian risiko secara tetap untuk mengenalpasti risiko rasuah yang menjejaskan perniagaan, menetapkan objektif anti rasuah syarikat dan menilai keberkesanan kawalan dalam mencapai objektif tersebut. Proses ini akan memastikan TCIMS sesuai untuk mencapai tujuan organisasi dan memaklumkan peningkatan selanjutnya sistem tersebut.
- d) ID akan diberikan sumber dan kakitangan selaras dengan saiz TNB, risiko yang wujud dalam aktiviti perniagaan TNB serta skop TCIMS. BIC akan memastikan sumber yang bersesuaian disediakan untuk operasi TCIMS yang berkesan dan ID memiliki kakitangan yang mempunyai kecekapan, status, kuasa dan kebebasan yang sesuai.
- e) ID akan memberikan nasihat dan panduan kepada kakitangan tentang sistem pengurusan anti rasuah dan isu yang berkaitan dengan rasuah.
- f) ID akan mengambil langkah untuk memastikan pemantauan, pengukuran, analisis dan penilaian yang sesuai terhadap TCIMS dilaksanakan.
- g) ID akan melaporkan prestasi TCIMS kepada BIC dan ISC secara tetap termasuk hasil apa-apa penyiasatan dan audit.
- h) ID akan menyediakan terma rujukan yang jelas dengan skop kerja yang meliputi TCIMS dan perkara yang berkaitan.

7.7 Latihan

- a) TNB akan berusaha menjalankan program latihan dan kesedaran untuk semua kakitangan TNB berhubung dengan pendirian syarikat tentang anti rasuah, integriti dan etika.
- b) TNB akan menyediakan latihan integriti yang bersesuaian untuk semua kakitangan TNB dalam salah satu atau semua perkara yang berikut:
  - a. baharu dilantik oleh syarikat;
  - b. dinaikkan pangkat kepada jawatan pengurusan atau jawatan yang melibatkan kawalan belanjawan bagi kali pertama;
  - c. dilantik atau sedang memangku jawatan dengan rasuah dianggap berisiko sederhana atau tinggi.
- c) Latihan akan diulang secara tetap dan mengikut tahap risiko rasuah yang berkaitan dengan jawatan.

- d) Semua kakitangan dalam 'Jawatan Terdedah' perlu melengkapkan latihan anti rasuah yang disesuaikan dalam tempoh 3 bulan selepas memegang jawatan.
- e) TNB akan mengemaskinikan rekod untuk mengenal pasti kakitangan TNB yang telah menerima latihan dan mengeluarkan, menyampaikan serta mengemaskinikan jadual latihan bersama ID bagi memastikan polisi latihan dipatuhi.

7.8 Melaporkan pelanggaran polisi

- a) TNB perlu menyediakan dan menyelenggarakan saluran pelaporan ('pemberian maklumat') yang sesuai untuk menerima maklumat tentang pelanggaran polisi ini dan perkara integriti lain yang diberikan dengan jujur oleh Kakitangan TNB dan / atau pihak luar.
- b) Kakitangan yang dalam aktiviti mereka yang berkait dengan pekerjaan mereka di TNB, menyedari berlakunya pelanggaran polisi yang sebenar atau yang disyaki perlu melaporkan kebimbangan mereka menggunakan salah satu saluran pelaporan.
- c) Laporan yang dibuat dengan suci hati perlu ditangani tepat pada masanya dan tanpa menimbulkan rasa takut terhadap tindakan balas tanpa mengira hasil siasatan.
- d) Tindakan balas dalam apa-apa bentuk terhadap Pegawai TNB yang dengan suci hati melaporkan pelanggaran atau pelanggaran yang mungkin terhadap polisi ini, dilarang sama sekali. Mana-mana Kakitangan TNB yang didapati sengaja bertindak terhadap orang yang melaporkan pelanggaran atau pelanggaran yang mungkin akan dikenakan tindakan tatatertib termasuk penurunan pangkat, penggantungan, pemecatan atau tindakan lain (termasuk tindakan undang-undang) mengikut pilihan TNB.
- e) **Lihat *Polisi Pemberian Maklumat* untuk maklumat lanjut.**

7.9 Ketakpatuhan

- a) ID akan menjalankan audit secara tetap untuk memastikan pematuhan terhadap polisi ini menurut *Prosedur Pemantauan dan Semakan TCIMS*. Audit sedemikian boleh dijalankan secara dalaman oleh TNB atau secara luaran oleh Sekutu Perniagaan yang ditetapkan. Dokumentasi audit perlu merangkumi pelan tindakan peningkatan prestasi.
- b) Ketakpatuhan yang dikenal pasti oleh audit dan apa-apa skop risiko yang dikenal pasti melalui cara ini dan cara lain hendaklah dilaporkan kepada ISC tepat pada masanya mengikut tahap risiko yang dikenalpasti.

7.10 Penambahbaikan berterusan

- a) Dalam menyelenggarakan TCIMS, TNB komited untuk memenuhi keperluan sistem pengurusan anti rasuah ISO 37001: 2016.
- b) TNB akan memantau rejim perundangan dan pengawal seliaan di tempat ia beroperasi dan mengenal pasti apa-apa perubahan terhadap persekitaran dan risiko perniagaan TNB untuk mengenal pasti peluang bagi penambahbaikan TCIMS. Laporan akan dikemukakan kepada BIC secara tetap supaya BIC boleh mengambil tindakan yang sewajarnya.
- c) BIC akan menjalankan penilaian secara tetap (sekurang-kurangnya setiap dua tahun) terhadap TCIMS untuk memastikan skop, polisi, prosedur dan kawalannya sepadan dengan risiko rasuah dan risiko berkaitan rasuah yang lain yang dihadapi oleh TNB.

- d) TNB berusaha untuk mempengaruhi persekitaran perniagaan di tempat ia beroperasi. Usaha ini termasuk memperluas program integritinya meliputi Organisasi bukan Kawalannya, pembekal dan kontraktor mencari peluang untuk bekerja sama dengan syarikat yang mempunyai komitmen yang sama dan menyokong inisiatif dalam sektor swasta dan awam yang boleh meningkatkan integriti persekitaran operasinya.

8. Hukuman bagi ketakpatuhan

TNB menganggap rasuah sebagai suatu perkara yang serius dan akan mengenakan hukuman jika berlaku pelanggaran terhadap polisi ini. Bagi Kakitangan TNB, ketakpatuhan akan menyebabkan tindakan tatatertib diambil sehingga dan termasuk penamatan pekerjaan. Tindakan undang-undang selanjutnya juga boleh diambil jika kepentingan TNB terjejas akibat ketakpatuhan oleh individu dan organisasi.

9. Penepian

Apa-apa penyimpangan daripada atau penepian terhadap polisi ini mestilah diluluskan oleh ISC atau BIC.

10. Semakan & Pemeriksaan

Jabatan Integriti akan menyemak kesesuaian polisi ini dari semasa ke semasa menurut Prosedur Pemantauan dan Semakan TCIMS.